

EN PROFUNDITAT

MESA REDONDA: MUNICIPIO, MERCADO Y VECINDARIO

COORD.: Fernando Flores, Prof.Tit. Derecho Constitucional UV.
 Carles Dolç, Arquitecto y urbanista.
 Carlos Fernández, Arquitecto y urbanista. Ajuntament de València.
 Reyes Marzal, Profesora Titular de Derecho Administrativo UV.
 Andrés Boix, Profesor titular de Derecho Administrativo UV.

(I- 00:00) **Fernando Flores**, moderador: Esta va a ser una conversación abierta sobre "municipio, mercado y vecindario", que será grabada y transcrita como material para el monográfico de "Comunicación y ciudad" que la revista **KULT-UR, revista interdisciplinaria sobre la cultura de la ciudad**, publicará en el segundo semestre de 2022. Se trata de explorar ese campo de relaciones complejas y cambiantes a partir de experiencias concretas, pero con voluntad de teorizar y trascender. La revista kult-ur ha invitado a cuatro expertos con diferentes ángulos de especialización: Andrés Boix, Carlos Fernández, Carles Dolç y Reyes Marzal. Nos preguntaremos y les preguntaremos sobre cómo se configura la ciudad, cómo lo hacen los ciudadanos, el vecindario y cómo interviene la administración, cómo se desempeñan los poderes públicos, y cómo se desenvuelve la interacción entre los unos y los otros y hasta qué punto se influyen, mediante el conflicto y el diálogo. Intentaremos ver todo ese campo desde varios ángulos y para ello hemos preparado una suerte de temario dividido en varios bloques.

El primero de los bloques que vamos a ver es el que habla de la participación, derecho a la ciudad, ciudad y ciudadanía, que habla de participación ciudadana, que habla de participación en el municipio. Empezaríamos con la siguiente pregunta dirigida a Carles Dolç: ¿el vecindario modifica el municipio? Y, si lo hace, ¿como lo hace?

Carles Dolç: Efectivament, el veïnat té capaci-

tat per a modificar les polítiques públiques, i privades també, amb una participació teòricament reconeguda per les lleis, però que, en la pràctica, s'expressa d'una altra manera, normalment per l'activitat de moviments ciutadans. Jo vull començar per el que és el dret a la ciutat, que es un dret un poc eteri, que té poc reconeixement a la Constitució i ells ho saben millor que jo. Jo crec que el dret a la ciutat és en tots els aspectes un dret de tot ciutadana/ha a gaudir de tots els serveis públics necessaris per al funcionament de la ciutat. Un altre component és que té

dret al lloc, a la ciutat, tant en el sentit físic com simbòlic, i en tots els aspectes té dret a la participació, per tant es important participar en les decisions de les institucions públiques. En la realitat, de antemà es mes complexe, en teoria avui en dia tenim una legislació que reconeix ese dret, però és una normativització excessiva, potser burocràtica, que satisfà poc. Una realitat que no genera massa activitat, diguem, per part dels ciutadans. En la pràctica crec que la participació mes capac de canviar les coses és la que podriem dir la participació de disrupció, és a dir, quan precisament no s'ha cridat a ciutadans a una consulta ni a preguntar, però l'administració ha pres una decisió errònea, equivocada, provocada, per exemple, pels poders immobiliaris i en eixes condicions es genera una resposta del ciutadans i s'organitzen moviments ciutadans. Precisament esa participació per disrupció és la que normalment ha obtingut millors resultats i, per no estendrem molt, podria referirme a una tradició generada en València a partir dels moviments ciutadans de principi dels anys 70, el del Saler i el del Turia, que varen aconseguir èxits que están ahí tots el dies, i després que vingueren altres moviments ciutadans: el moviment Per l'Horta, que avui en dia te una continuïtat en eixa organització que té el seu nom, per supost en el Cabanyal, en el Jardí Botànic, en fi, una tradició que ha donat molt bons resultats. No es que siga la cosa mes desitjable, però millor seria una participació positiva i reial de la ciutadania, no solament reconeguda en teoria, sino activa, que no feren falta moviments ciutadans, però la realitat és que en fan falta.

(I- 4:51) **Moderador:** Carlos, a partir de lo que ha dicho Carles Dolç, ¿existe una conversación pública, digamos sincera, distinta a la que se produce por irrupción vecinal?

Carlos Fernández: Bueno, al final, en la ciudad, la gente tan solo se mueve cuando se toman decisiones que le afectan. Como decía bien Carles, no hay una participación ciudadana constante, siempre hay una participación de gente que se asocia cuando hay algún plan que le afecta o algo, y el ejemplo lo tenemos en los Presupuestos Participativos, la gente que participa es un 1,5 o 2% de la población. Al final, el mantener la participación de una manera constante es muy complicado. Desde el ayuntamiento, a veces sí que se intenta que, si se hace un plan o una actuación, haya una participación activa, en lugar de “reactiva”, que es como se hacía hasta ahora y que es realmente la que recoge la ley, es decir,

tú haces un plan, lo expones y entonces la gente reacciona a ese plan. Lo que se hace ahora es intentar que la gente participe desde el inicio de la redacción, pero como digo, siempre es gente que se asocia o se mueve porque ese plan le afecta, es muy difícil mantener a la población de la ciudad constantemente participativa.

(I- 6:18) **Moderador:** Y, Reyes, esa conversación o ese derecho a la ciudad ¿es un derecho que las normas promueven o, en realidad, lo limitan con un exceso de reglamentaciones?

Reyes Marzal: yo creo que esto no es ni blanco ni negro, sino toda la gama de grises. La regulación es necesaria, pero a veces hay fallos regulatorios, cuando existen desequilibrios entre las posiciones, entre los distintos bienes jurídicos que están en lid y, por tanto, la regulación tiene que entrar a establecer prioridades o a fijar objetivos a los cuales se ha de llegar. El ejemplo más claro y que está creo yo de moda, es el de la fijación de los precios del alquiler; este es un tema que está ahí, en la arena política, ¿en qué medida regular o no regular los precios del alquiler o los precios de venta es necesario, en una economía de mercado como la que tenemos, en

un Estado como el nuestro, con un reconocimiento de libertad de empresa constitucionalmente amparado? pues es necesario hablar de una regulación y yo creo que no hay una respuesta que tampoco sirva para todos los momentos, yo creo que a veces la regulación, es correcto regular; pero otras veces la regulación se ha de retirar cuando no existe problemática a resolver en este ámbito.

(l- 8:09) **Moderado:** Andrés en esa conversación de la que hemos estado hablando, en esa posibilidad de modificar, de influir en las políticas públicas del municipio, ¿cual es el papel de los medios de comunicación, de los medios relevantes de comunicación, tanto los medios “al uso” como, digamos, los “libres”. ¿Crees que están los medios de comunicación a la altura para esa conversación, a la altura de un planteamiento informativo equitativo, para que los ciudadanos partan de una información veraz y razonable a la hora de tomar posición?

Andrés Boix: jo crec que és evident que tenim uns mitjans de comunicació que fan una tasca meritòria, però insuficient, probablement perquè vivim en una societat que te uns nivells d'inversió individual en accions socials, i invertir en mitjans de comunicació també es una acció social, i vivim en una societat que en això som pobres encara, i tenim uns mitjans de comunicació, per exemple, també locals pobres. I pobres vol dir que son pobres en els mitjans, que tenen per a treballar i també en ambició, i depenen molt del subministrament de informació que els fan les institucions o

també les xarxes organitzades i això es un problema, perquè moltes coses passen i estan passant a la ciutat i les mitjans de comunicació no els reflecteixen i recentment em vist alguns casos que criden, per exemple, a mi em ve al cap, i crec que es una situació que coneguem tots, tota la historia social, jurídica i política al voltant del Pai de Benimaclet, on es poden tindre opinions molts diferents, però durant anys els mitjans de comunicació han vehiculat la informació que li donava el propi ajuntament, que era la informació que l'ajuntament li donava als veïns, que senzillament era falsa i ningú va qüestionar, que era la idea de que ja hi havia una cosa aprovada i això no es podia canviar, perquè si es canviava, s'havia d'indemnitzar. Això qualsevol estudiant de dret sap que si no se han fet les inversions degudes i no s'ha consolidat eixe dret patrimonialment, tu pots canviar-ho sense cap indemnització, només pots indemnitzar el que ja està consolidat. I, de fet, és perquè qui ha estudiat eixe dret que formen part del moviment veïnal que digen “hi ha una disonància cognitiva entre els que ens conten els mitjans i el que diu l'ajuntament i el que a mi m'ensenyen a la facultat”, comencen a moure el tema i finalment l'ajuntament entén que mentre les coses no estan patrimonialitzades se poden canviar, i se poden canviar sense cap indemnització. Això jo crec que reflecteix la pobresa dels mitjans de comunicació, perquè els mitjans van arribar quan ja el veïnat ho tenia clar, quan els altres xarxes se havien vinculat a la conversa, quan el veïnat havia sigut capaç a soles de donar la batalla i tot això ho han fet els veïns utilitzen, això sí, es una cosa que tenim bona ara, altres mitjans de comunicació

alternatius que sí que existeixen, fent un ús massiu i molt intel·ligent dels agents socials i també informant de la dinàmica de barri, que moltes vegades es posant un paperet ahí o fent una assemblea de barri, o a vegades són més senzilles, però sí que crec que tenim un problema amb els mitjans, perquè els mitjans, per una qüestió de mancances, probablement objectives, del mitjà i també com a procés de transmissió, són massa dependents, crec jo, de la informació i explicació dels fets que ve des de dalt, i això ho hauríem de remeiar, i deuríem d'invertir tots, si volem uns mitjans més ambiciosos i posar-hi de la nostra part.

(I- 12:08) **Moderador:** yo creo que no hay gobierno municipal que se libre, Carles, de que en algún momento se le acuse de no tener un modelo de ciudad, ¿Es posible tener un modelo de ciudad y es posible tener un modelo, no digo cerrado de ciudad, pero sí un modelo lo suficientemente ideado de ciudad y poder trasladarlo a los ciudadanos?

Carles Dolç: a mí el plantejament dels models de ciutat no m'ha convençut mai, crec que no es un bon punt de partida per a analitzar les ciutats, perquè les ciutats són radicalment distintes les unes de les altres, tenen diferències geogràfiques, jo crec que és evident que les tinga, hi ha una diferència de base econòmica, substancial en alguns casos, hi ha unes diferències de tipus de societats i de tradicions socials i això fa que, a banda del model urbanístic, perquè s'ha de parlar de la ciutat dispersa, ciutat compacta, les ciutats europees són ciutats compactes, les nord-americanes, la majoria o un gran percentatge, són disperses, però en realitat les diferències van acurtant-se perquè també la dispersió a la majoria de ciutats en Europa ha avançat moltíssim. Jo crec que lo que cal fer són reflexions concretes a partir de la realitat concreta i això implica, en primer lloc, veure quins són els actius mediambientals d'una ciutat, si està al costat de un bosc, si està al costat de l'horta, si és marítima, si té riu, si no en té, la geografia, evidentment l'economia, depèn del que tanga. Les diferències són substancials. La societat és molt important. Les tradicions, per exemple, de les classes dominants de una ciutat a d'altra canvien, eixa distinció entre ciutats capitals i ciutats de província, a mi no em diu res, avui en dia quan el món digital avança tant els límits estan diluint-se, hi ha projectes tecnològics d'avantguarda en un poble perdut i també a les ciutats, estan canviant substancialment, per tant jo, ja dic, no sols fa falta parlar del model de ciutat sinó de esta ciutat a partir de una realitat ha d'encaminar-se ací o allà i ahí són les comprensions de la política, els plans d'urbanisme, de una manera particular però també de la planificació econòmica i plans educatius.

(I- 15:18) Moderador: ¿Hablaís del modelo de ciudad o cuando, digamos, planificáis en el ayuntamiento entre los distintos departamentos o en el departamento de urbanismo, existe el concepto de modelo como idea?

Carlos Fernández: Sí, yo creo que sí, el modelo de ciudad existe y yo creo que es importante. Evidentemente tiene cada ciudad tiene sus particularidades, pero sí existe un modelo que puede ser compartido entre ciudades, que diga si estás por la movilidad

sostenible o no, estás por la mezcla de usos o no, estás por un modelo de ciudad que es bloques con valla y piscina o estás por un modelo de ciudad de teje barrio. Yo creo que sí que hay conceptos, como la “ciudad de 15 minutos”, que tengas el trabajo cerca, dotaciones cerca, que están haciendo en París y que aquí estamos también aplicando. Sí que creo que hay modelos un poco más generales, que podemos compartir o no, y puedes aplicar o no, y a partir de ahí cuando vas a aplicarlo en una ciudad en concreto sí que salen todas esas particularidades, pero sí que creo que hay unas líneas que marcan ese modelo de ciudad que cada uno puede tener:

(I- 16:30) **Moderador:** pues esta parte nos podría servir de transición al segundo bloque que, precisamente, es el tema de la movilidad y los futuros de la ciudad. Andrés, ¿podemos reducir el número de coches de la ciudad, es posible? ¿Es factible esto?

Andrés Boix: Es possible, jo crec que es ben evident, perquè tenim molts exemples de ciutats grans o més grans que la ciutat de València on hi ha molt menys cotxes que a València. Això te a veure amb el que comentava Carles, més enllà de que parlem de model de ciutat o no, hi ha polítiques diferencials i probablement desde d'una perspectiva estructural i en el que el dia a dia dels ciutadans més es nota, qué és el que esta fent el poder públic respecte a la ciutat, jo crec que hi ha bàsicament dos coses que ens afecten a tots, una de forma més clara, més directa, més perceptible i l'altra més indirecta, però més substancial. La primera és el repartiment de la riquesa en terres i en sol, que és un bé escàs. Com ho repartim i com ho utilitzem són decisions estructurals i n'hi ha un ventall de possibilitats ben diferents, encara que en

Espanya normalment, mane qui mane, mes o menys sempre va en la mateixa direcció, però això no vol dir que no existisquen teòricament altres alternatives. I la segona es el repartiment en el dia a dia de la utilització del espai públic, en el moment que tu decideixes, siga pel que siga, perquè es així desde fa 40 anys i me dona mandra canviar-ho, perquè la gent que va en cotxe se m'escarota si ho canvie, pel que siga, tu decideixes si cedeixes el 60-70% del espai d'us, d'espai públic efectiu als cotxes, a totes les hores del dia, hi haja molt de trànsit o poc, estiguen eixos cotxes ocupats per una persona o per moltes, etc. T'ú el que estàs és fomentant un model de ciutat de 15 minuts, que em fa gràcia perquè es un altre model de 15 minuts, perquè a València tenim el model de 15 minuts que un poc hem copiat la idea de París, com deia Carles, de que tinga tot a la mà el ciutadà, però així sí que hi havia una idea de la ciutat en 15 minuts desde fa 15 anys del PP, que deia el PP Valencià "és que Valencia és una ciutat de 15 minuts", però era perquè en 15 minuts pots anar de punta a punta de la ciutat, a qualsevol lloc de la ciutat en cotxe, ho deien, perquè en 15 minuts aniràs amb cotxe on siga.

(video Parte II)

(...) **Andrés Boix:** és el que passa quan hi ha espai per a caminar, o per anar amb bicicleta o per anar en patinet. Sabem que això no existia perquè, en eixe moment, la gent no es sentia segura, no tenia l'espai perfecte, i resulta que l'espai es una decisió pública i política, i depèn de quina idea tingues al cap de com es més just i més eficient repartir eixe espai. Aleshores ¿es pot fer? Clar que es pot fer, tenim molts exemples. ¿I de que depèn? De la voluntat política pura i dura, i de tenir molt clar que es vol tirar per ahí, ja està, no cal res més i a mes que tens la possibilitat, simplement, de copiar, que en la vida això es una cosa molt bona. Veus coses que fan millor els altres i dius, mira el copie i ni tan sols cal ser molt intel·ligent ni molt llest, només detectar que és el que te agradaria copiar, et poses a la marxeta i ho fas.

(II- 0:50) **Moderador:** Cómo impedir, Carlos Fernández, esta pregunta va para ti, ¿cómo lograr, digamos, que esta sostenibilidad, en el ámbito de la movilidad sea equilibrada en toda la ciudad? Porque lo que ocurre en ocasiones es que se trabaja sobre determinados puntos y se desplaza el problema a otros, o bien al transporte privado o bien a otros lugares. Digamos que esta es la preocupación, como sucede en el tema de los parkings, se puede urbanizar una zona y si no se hacen parkings o no se prevé o no se sanciona... ¿Cómo veis esto?

Carlos Fernández: Hay estudios que demuestran que, al final, cuando peatonalizas una calle o recuperas espacio público, el resultado final no es una suma 0, es decir, que si aquí pasaban 10 coches al día, no se me van 5 y 5 a otro lado, a lo mejor se van 4 y 3 y el resto aprenden a coger otros medios de transporte. Nunca es un desplazamiento total de todos los coches que dejan de pasar por un espacio y, a partir de ahí, las políticas de movilidad no solo han de ir encaminadas a si un área tiene más o menos carriles o tienen más o menos zonas peatonales. Al final, la política de aparcamiento también es muy importante, porque si tú garantizas el aparcamiento en origen, que tú

puedas aparcar en tu casa, pero en destino si quieres ir al centro o quieres ir donde sea lo tienes más complicado, es entonces cuando te planteas coger otros medios de transporte. Yo creo que no solo la política de recuperación de espacio público es importante para la movilidad, sino también la gran olvidada, porque muchas ciudades no tienen esa política de aparcamiento que también es importante para fomentar un tipo de desplazamiento u otros.

(II- 2:50) **Moderador:** Reyes ¿tú como te mueves?

Reyes Marzal: Quería hacer antes un apunte a lo que ha dicho Carlos y es que, efectivamente, la regulación de la movilidad parece que va encaminada a terminar con el coche en favor de otros medios. Yo creo que todas las políticas que ha habido van un poco focalizadas a la eliminación del vehículo y fomento de otros medios, el problema está en cómo regulamos el uso compatible de todos esos medios. Yo creo que es conocido que vamos por la acera y está el del patinete, el de la bicicleta y la verdad que es a veces, es un poco caótico e inseguro, sobre todo para la gente que utilizamos la locomoción... que andamos, por así decir. Y esto viene agravado por estas nuevas empresas que se dedican al alquiler de patinetes y se les permite esa utilización en cualquier punto. Usted puede dejar el patinete en la esquina tal y luego lo recoge no sé quien, y a mi juicio y para mi manera de vivir, parece que es un uso muy incorrecto, sinceramente. Puede haber zonas específicas donde depositar el patinete o la bicicleta o lo que sea, pero no esto que ha proliferado en Valencia y también en otros municipios. Yo no vivo en Valencia, vivo en Catarroja, en mi municipio también ha proliferado este sistema y es que te encuentras la bicicleta o el patinete suelto en cualquier esquina, y tú tienes que ir subiéndolo, bajándolo, entrando... sinceramente se ha podido solucionar un problema y es verdad eso está ahí, pero han surgido otros, así es la vida, de compatibilidad de usos o de regularización y yo creo que ese es un ámbito a regular, yo creo que estrictamente, porque no hay que dejar de lado que esos usos los llevan a cabo empresas que tienen un beneficio a costa del espacio público que nos pertenece a todos y, por tanto, eso de deje usted la bicicleta que es muy cómodo, el QR se acerca, es todo muy tecnológico pero yo creo que hay un uso indebido. También porque falta educación, porque nos falta información y educación a los usuarios en general. Bastaría con que nos tocara dejarlos en algún sitio donde moleste menos y no en cualquier lugar, que parece que para la foto está muy bien y todas estas empresas tienen unos logos y un marketing, y te ponen ahí en medio la moto o lo que sea ... y yo creo que eso no.

(II- 5:42) **Moderador:** Hablando de nuevas tecnologías, voy a dejar hablar a Carlos Fernández.

Carlos Fernández: Yo voy a continuar con lo que decía Reyes, que hay que pensar también que el futuro de la movilidad, y es un futuro inmediato, ya no es a medio plazo, es la movilidad compartida: al final el coche en propiedad va bajando

poco a poco y la gente no se plantea tener una moto si puede coger una cuando cuando lo necesita en la calle. Pasa lo mismo con la bicicleta, y los coches también están entrando en el mundo del vehículo compartido. Al final, piensa que tu coche pasa una media de 22 horas aparcado en la calle sin que nadie lo utilice, entonces, al final, vamos a tener una movilidad compartida, eso va a retirar muchos coches de la vía pública y no digamos cuando lleguen los coches autónomos, que ya hay algunos taxis en prueba en Los Ángeles, que tu tendrás tu aplicación como Uber, vendrá por ti, te dejará y te olvidas del coche, entonces eso va a ayudar mucho a descongestionar las calles.

Carles Dolç: El tema de la compatibilitat es molt important, però jo crec que el problema que tenim d'entrada ho tenim en el cotxe, els vehicles a motor; tots coneguem que en la realitat de les nostres ciutats avui en dia, un poc provocativament n'hi ha una incompatibilitat de partida. Les ciutats que coneguem a partir dels anys 50 s'acoplaren completament al vehicle a motor; que consumeix combustibles fòssils: les voreres se reduïren, se tallaren arbres, les tanques de les grans vies van disminuir el ample per a guanyar cabal, i la possibilitat de aparcar en la via pública, que pràcticament no existia perquè no hi havia molts vehicles, va passar a formar part important de la ciutat. Ahí hi ha una incompatibilitat diguem-ne en lo que son els barris, d'ahí ve que les ciutats de 15 minuts que, en realitat no es mes que una formulació, jo crec que molt imaginativa i positiva, de lo que han sigut les ciutats compactes de tota la vida, és clar, d'alguna manera eixe funcionament necessita acotar-se i això implica, en el tema de la mobilitat, acotar; sobre tot, el protagonisme dels vehicles autònoms, que jo no crec que això es resolga simplement passant a vehicles elèctriques, que també tenen problemes de contaminació, el que passa que es van a produir fora de la ciutat, en la generació de la electricitat. En definitiva, el que podíem insistir és que hem de resoldre el problema del cotxe, el cotxe es bo per a distancies llargues i no es compatible en distancies curtes, encara que qualsevol ciutadà tinga dret a tenir el seu cotxe o pensar, com deien, en la opció compartida, però que no pot continuar sent el protagonista. Això té que canviar el pensament, la essència de la ciutat en sí.

(II- 9:18) **Moderador:** A mí todos los años me aparece una duda y es que parece que llueve mucho todos los años, pero cada vez hay más sequia y, de vez en cuando, dices "pero si este año ha llovido mucho ¿no?" Pues en el tema del espacio público y el espacio privado me pasa algo parecido, es decir, veo cómo cada vez me dicen que hay más espacio público y, sin embargo, yo voy andando por la calle y en muchos sitios al menos, no en todos, pero sí en muchos, me parece que lo privado está ocupando el espacio público. Pregunto ¿hay suficiente espacio público no privatizado? ¿Podemos circular realmente los ciudadanos por la vía pública, por los espacios públicos, sin chocar con esa ocupación por empresas, por intereses privados, sean de terrazas o de cualquier otro tipo de empresas?

Andrés Boix: hi ha una cosa que m'agrada molt i es la diferència entre la percepció i la realitat, perquè, per tancar la qüestió de la mobilitat i la incompatibilitat del cotxe: incompatibilitat radical per una qüestió d'espai, és igual que siga elèctric que no. Una mole de 2000 kg per a transportar una persona, per a transportar 80 kg has de moure 2080 kg, siga elèctricament siga amb combustibles fòssils, aquest espai que se genera en meitat de la ciutat. Entonces el tema del cotxe te una incompatibilitat radical simplement perquè el mon, la presència física d'un dels, impedeix que hi haia a la vegada un altre. Hi ha una percepció darrerament i es que cada vegada hi ha menys cotxes a la ciutat. Leibnitz deia anem a deixar de discutir, anem a calcular, portava els numerets, calculava i ja està. Si anem a les dades, l'última dècada, i ha sigut una dècada de crisis econòmica a Espanya, en tenim mes de 4 milions més de cotxes dels que teníem a 2010, al país valencià tenim mes de 350.000 més, i a l'àrea metropolitana de València més de 100.000 cotxes més. 100.000 cotxes, aixó en algun lloc s'han de posar. Aleshores, sí que crec que hem de començar a assumir que tot en la vida no pot ser, l'espai és finit i s'han d'establir prioritats en l'espai públic respecte de com l'utilitzem. Si deixem que n'hi haja 100.000 cotxes més cada 10 anys, no hi tenim espai per a altres coses. Si tenim l'espai públic per als cotxes no el tenim per a passetjar, per a caminar, per a que hi haja parcs, per a que se puga anar tranquil·lament pel carrer. Si posem moltes terrasses, aleshores hem d'assumir que hem de fer tries i eixes tries també son conscients i hem de saber que és el que volem. Hi ha una frase que m'agrada molt, de fet no sé si te la vaig sentir a tu (moderador) quant estudiava la carrera, que era: "que en comptes de la llei del més fort, el dret siga la llei del més feble". A mi esta idea m'agrada molt a tots els àmbits de la vida, jo crec que una bona política publica seria convertir la ciutat en un espai del mes feble, el poder el que ha de fer és preocupar-se per a que la ciutat siga agradable, segura, protectora i amb possibilitat de opcions d'us y llibertats per a les febles, que son els xiquets, son les persones majors, son les persones que tenen una situació de vulnerabilitat social i econòmica, per a aquests hem de definir l'espai públic preferencialment, i aixó vol dir mes espai per a vianants, per a que les persones caminen més, més transport públic, per aquelles persones que no tenen transport i que l'espai públic siga un espai d'encontre i de realització d'activitats que no siguen lucratives necessàriament i, en canvi, reduir l'apropiació. Aixó son tries conscients, la qüestió és que per a fer eixes tries conscients hem d'establir mes finalitats. Aquesta es la meua proposta, però evidentment d'altres tindran visions diferents i discutir que es el que pensem la majoria, tractar de convèncer als ciutadans. La meua proposta es aquesta, la ciutat dels febles.

(II- 14:00) **Moderador:** para terminar con esta idea, ¿va toda la agricultura o los huertos urbanos en esa línea o no tiene tanto que ver? ¿Es una privatización adoc o va en la línea de realmente abrir espacios públicos para la gente?

Reyes Marzal: bueno, yo aquí diría que en el caso de Valencia es sangrante, tenemos ahí un espacio impagable que es la huerta, pero también en la ciudad de Valencia y, para quien no lo conozca es necesario destacar que hay un espacio que se llama de

“Francos, Marjales y Estremales”, que es un espacio desconocido, que es de propiedad privada, pero gestionado bajo la jurisdicción, bajo la competencia del Ayuntamiento y que la verdad es que es una maravilla, en todos los sentidos, ambiental y socialmente, y que parece que esté en vías de extinción o con total dejación por parte del poder público, y la verdad es que son espacios irrecuperables. Escuchaba un programa en la televisión valenciana, “Terra Viva”, hace poco que contaba sobre el valor que tiene la tierra, lo fértil que es la tierra y que ha llegado a ese punto de riqueza económica, por el hecho de haberla cultivado y haberla trabajado durante todo ese tiempo y que eso es un valor que parece que no está cuantificado, es un intangible, por así decir, y como no vale para nada, pues podemos utilizarla para construir, podemos dedicarla a otros usos, y yo creo que lo que existe allí es mucha dejación, muchos intereses económicos, fundamentalmente especulativos, y mucha ignorancia por parte de la sociedad y luego los políticos que toman las decisiones, pero también por los ciudadanos que en definitiva somos quienes tenemos la responsabilidad de escoger.

Andrés Boix: una cosa molt rapideta d'això: Carles Dolç deia además que una ciutat es defineix a partir del que és eixa ciutat geogràficament, com son les persones que viuen, com és l'economia, a qué es dediquen, vull dir, si la ciutat de València es defineix per una cosa és que perquè està envoltada d'una horta urbana que és singular. Hi ha altres exemples a Europa, però probablement no tan significatius ni tan grans i això té una explicació històrica. I ara una crisi derivada de la funció històrica que tenia això, econòmica i productiva, està en qüestió, aleshores el que ens hem de plantejar com a ciutadans es si això té un valor més enllà de eixa cosa tradicional i si som capaços de donar-li el valor i fer una inversió entre tots, perquè per protegir l'horta requereix inversió, perquè pensar com podem redonar-li un us productiu que siga eficient, també requereix d'una inversió probablement, però també hem de recordar que històricament, al menys en la ciutat de València, quan a partir de les veus veïnals de les que parlaveu, coses que aparentment no tenien molt de sentit econòmic s'han

protegit, i recorde el riu, i recorde l'Albufera i la devesa del Saler, anys després ens hem adonat que això li ha donat a la ciutat de València una qualitat de vida, que té un valor impossible de alfarrazar-ho, perquè és un valor incalculable, per a nosaltres com a ciutadans un valor econòmic indirecte i un valor de atracció i això és molt important en el món econòmic en el que vivim ara. Aleshores, pot ser, no és desficiat pensar que una inversió en la protecció de eixe patrimoni immaterial i singular, si som capaços de donar vies eficients i productives diferenciades i noves a eixe patrimoni per a que no es perda, encara que ens coste alguna coseta a curt termini, probablement ens beneficiarà moltíssim. I eixe és el gran repte de València de aquesta primera meitat de segle i de moment al meu parer no estem demostrant estar a la alçada, que ja sé que no és senzilla la solució, però crec que ens hauríem d'exigir una miqueta més com a societat.

(II- 18:55) **Moderador:** vamos avanzando, me quedaría en este tema y yo sé que Carles también. Pero vamos a otro reto, Reyes, es el reto de la vivienda. Vivienda y equipamiento, así que, ¿se puede controlar la gentrificación?

Reyes Marzal: bueno, ¿qué es la gentrificación? Sabemos que es una expresión que trata de dar cuenta de la exclusión o de los mecanismos de la realidad que se produce en la expulsión de los vecinos a cambio de un mayor aprovechamiento o especulación de determinadas viviendas o zonas. ¿Se puede acabar con la especulación? Bueno, pues hay mecanismos, unos en poder de la administración, otros en poder del mercado y otros en poder de los ciudadanos que, con distintos matices, podríamos sintetizar de la siguiente manera, ¿qué puede hacer la administración y qué hace en cierta manera? Pues, utiliza las técnicas urbanísticas, el planeamiento, sobre todo, para edificar y para hacer determinados usos en determinadas zonas y, sobre todo, la compatibilidad de usos. En la medida en que esta compatibilidad de usos, este vivir y además hacer otras cosas que también pueden formar parte de la propia vivienda, como es el caso de las viviendas turísticas, pero que se pueda vivir y compatibilizar con oficinas, con comercios y con otro tipo de servicios, pues eso refuerza el mantener el barrio, el mantener a los residentes con una cierta calidad de vida. Porque en muchas ocasiones son las maneras indirectas de expulsar a los vecinos lo que resulta más efectivo, sólo basta con eliminar servicios o quitar dotaciones, un barrio sin escuelas, un barrio sin centros sanitarios o sociales es un barrio donde la gente no quiere vivir y, aunque directamente no te expulsen, pues uno se acaba marchando del barrio, por tanto, diría yo que la planificación y las medidas urbanísticas de distinta manera, fundamentalmente regulatorias, pueden ayudar bastante. Luego están otras medidas que yo creo que ya hemos visto, que son las que tenemos los ciudadanos, la participación, la fuerza, el posicionamiento y rebeldía, por así decir, o resiliencia de los ciudadanos, como decía Andrés en barrios, como por ejemplo Benimaclet y, desde luego, el Cabanyal u otros muchos, han conseguido parar esas especulaciones. Y luego está el mercado, el mercado tiene mecanismos, la mano invisible, que conocemos y otros que no, y entre ellos están la fijación de precios, las posibilidades que tiene la administración para limitar la capacidad especulativa, que impulse o que expulse a los vecinos de un lugar;

porque al propietario le resulta más rentable meterlo a un fondo buitres que mantener unos alquileres ínfimos. Y también, yo creo, que la administración debería llevar a cabo actividades de fomento bastante potentes, mas allá de las regulatorias, debería contribuir a la regeneración urbana en la medida que exija a los propietarios o a los usuarios de las viviendas mantenerlas en buen estado, tener buenos equipamientos, pues esas viviendas se mantienen con una correcta calidad y con buena forma, para una vivienda digna, para evitar las infraviviendas y las ocupaciones, y aquellos espacios que acaban vacíos, porque efectivamente son infraviviendas y uno no puede utilizarlas. Y ahí la administración tiene un campo muy amplio y como se trata de poner dinero, pues es siempre muy reducido.

(II- 22:59) **Moderador:** Carles, ¿Puede luchar el ciudadano contra sí mismo, en el campo de la gentrificación? ¿Hay una especie de acción-contradicción entre los propios vecinos en relación con el impacto del que ha hablado Reyes ¿Cómo ves la participación vecinal es este punto tan conflictivo?

Carles Dolç: Hi ha una certa contradicció, efectivament, perquè quan es parla del dret a la ciutat, cal recordar que el dret a la vivenda es un servici també reconegut, per tant amb obligacions públiques per atendre, precisament, a la part feble, com deia Andrés, i en este cas son la gent amenaçada de expulsió. Jo crec que hi ha una cosa un poc difícil de precisar, dins de un consell de dret a la ciutat, la ciutadania, els ciutadans i ciutadanes, les famílies que han habitat un barri, unes arquitectures, desde sempre, que moltes han nascut en elles i continuen, jo crec que tenen un dret a mantindre, si es que eixa es la seva voluntat òbviament, que en molts casos es aixina, la gent vol mantindre les seves cases i tenen una pressió, en molts casos indirectament per part de immobiliaries, fons buitres, etc. I es un dret intangible, vol dir que no està concretat, però s'hauria d'alguna manera d'intentar tindre eixe reconeixement per a mantindre la vivenda, el propi barri e inclús la seua propietat. Això implicaria una intervenció dels poders públics, que no sé molt bé com dir, perquè son temes un poc inèdits. El problema de que la administració tinga recursos per a aquest tipus de qüestions és problemàtic encara que en el tema de vivendes turístiques hi ha un dret de tanteig per part de l'ajuntament i, en molts casos, podria haver-lo també reconegut en relació a este tipus de problemes. I després, un problema de recursos econòmics per a poder abordar eixe rescat de la propietat en favor dels autòctons del barri, diguem-ne. El problema de la vivenda té molts components i en estos moments respon a altres pressions, una d'elles és la existència de unes realitats familiars molt distintes de les que hi havia fa 30 anys, famílies unipersonals, gent major; el tema de les residències després de la pandèmia s'ha de revisar per complet, i tinc dubtes de que la residència siga la solució adequada perquè crec que la solució es que qui vulga puga quedar-se en sa casa i tinga un servei d'atenció directa, cosa que es fa en països europeus. En definitiva el tema té molts components i molts punts de vista.

(II- 26:47) **Moderador:** Carlos, desde el ayuntamiento como lo ves, porque cuando uno se plantea, digamos, la lucha contra, o por lo menos limitación de la gentrificación y la turistificación, y ve los resultados judiciales de otras ciudades, ¿cómo se recibe? ¿Cómo tratas de encarar lo que efectivamente es un problema? Y, además, es una reivindicación ciudadana, por lo menos de parte de la ciudad que quiere a quedarse a vivir en su barrio, al menos de una determinada manera, que no se le expulse por una determinada situación económica.

Carlos Fernández: Al final la única solución para la gentrificación es que todos los barrios de la ciudad tuvieran la misma calidad urbana y de vida, pero eso evidentemente es imposible aplicarlo. Nosotros ahora por ejemplo estamos aplicando una política de revisar las inversiones en todos los barrios, porque solo se invertía en el centro, en la ciudad de las Artes y en determinadas zonas de la ciudad. Ahora las inversiones sí que se reparten por toda la ciudad para intentar que todos los barrios vayan alcanzando, poco a poco, una calidad de vida similar. Para ello se hizo el documento de Directrices de Calidad Urbana del Ayuntamiento, se hizo revisión en todos los barrios para ver que hacía falta en cada uno de ellos, para ir complementándolo poco a poco e ir igualando esa calidad de vida. Mientras eso sucede, la otra pata para combatir la gen-

trificación es ofrecer vivienda a precios asequibles en todos los barrios, para que, si la renta libre sube mucho, por lo menos que la gente que vive allí tenga opción de coger un piso público, que tenga unos alquileres más asequibles, por eso desde AUMSA se ha hecho un plan de vivienda y estamos ahora construyendo vivienda pública, para un poco contener precios en determinados barrios.

(II- 28:37) **Moderador:** esto nos lleva al cuarto bloque que tiene que ver, precisamente, con los servicios sociales, con los equipamientos, con el estado del bienestar en la ciudad. ¿Qué grado de desigualdad puede soportar una ciudad democrática?

Andrés Boix: A la vista esta que un grau elevat. Les nostres societats si hem descobert alguna cosa és que la nostra societat i el capitalisme té una capacitat de suportar nivells de desigualtat grans, a canvi de un nivell de suficiència econòmica mínima i el que estén veien en els últims 30 anys és com eses diferències, que se havien reduït després de la segona guerra mundial, han començat altra vegada a obrir-se les diferències, i que sembla que el sistema ho soporta tot be i, malauradament, les ciutats sembla que també ho suporten tot be, perquè tenim possibilitats tecnològiques que probablement fa uns anys no hi havia, debilitats de les persones més riques. Hi ha un llibre molt bonic que es diu "La secessió dels rics", de Joan Romero i Ximo Azagra, que explica eixe procés que se està produïnt que té ha veure amb eixa capacitat d'aguantar desigualtat que están demostrant eixes societats que tenen, i té a veure també amb les noves tecnologies que estàn sobre tot en mans dels rics, que faciliten eixa segregació i la fan més factible. Front això, jo tinc un amic que sempre diu que anem a món amb una renda bàsica que iguale a tota la població a uns mínims o anirem a un món de Mad Max, de desigualtat, que haurà arribat a un punt en el que generarà un esclafit social, perquè estarem ja tan malament que serà difícil revertir-la. Probablement no té raó aquest amic, que per a Mad Max fa falta encara molt, però jo sí que crec que el grau es elevat. I un últim apunt, encara que pense que el grau es elevat, sí que crec que als diferents nivells en que la desigualtat es produeix, probablement, el que té menys capacitat de aguantar la desigualtat és la urbe compacta, perquè ahí és on més difícil és la segregació, ahí és on és més visible la desigualtat i son més difícils els problemes que plantegen. És, des d'una perspectiva egoista dels rics, on els problemes afecten més a ells i, aleshores, tenen més interès en que no es produïsquen, de manera que el fet urbà sí que obliga, de alguna manera, a les societats a reaccionar abans front a les problemes que tenen de desigualtat i per això eixa segregació, eixes de urbanització periurbana, dels espais tancats del que parlava Carlos, son particularment perillosos, perquè estan introduïnt artefactes institucionals, si no tecnològics, de solidificació d'eixa diferència o de establir proteccions front els problemes que es generen al espai. Però, responent a la pregunta, malauradament jo sí que pense que tenim una societat capaç d'aguantar nivells de desigualtat molt grans.

(II- 32:13) **Moderador:** Reyes a ti, de los grupos que se llaman o se dicen en situación de vulnerabilidad, digamos personas mayores, personas con discapacidad, migrantes, niños, niñas y adolescentes, mujeres, personas en situación de pobreza, ¿cuales o cuál te parece que están menos en la mente de los gestores públicos?

Reyes Marzal: Pues yo creo que la Tercera Edad, ahora se ha visto. Precisamente ahora es la más olvidada, porque con la pandemia se ha puesto de manifiesto la ausencia de ayudas, la mala gestión, por así decir, de residencias, las dificultades de todo tipo, asistenciales, sanitarias, pero también de vivienda, dificultades en habilitación de

espacios para las personas mayores, porque, además, los niños pueden también sufrir y sufren de hecho, pero la inocencia en la infancia hace que la percepción del momento o de esa situación sea más difusa. Las personas mayores o eso me parece a mí por la experiencia familiar que he tenido, son muy conscientes de esas limitaciones y de esas dificultades y de la imposibilidad de llegar a un cambio, o sea, de ver que el futuro se te acaba, por así decir, y es muy desolador. Y por tanto ahí los poderes públicos creo que han de apostar, porque además somos una sociedad envejecida sí o sí, es que tienen que reconocer la realidad en que nos encontramos, demográficamente somos una pirámide invertida y, por tanto, los poderes públicos... es verdad que ahora, a nivel regulación de la jubilación, fijaos que justo hoy ha habido un acuerdo para subir unos puntos las pensiones y tal, pero en los demás ámbitos... en la pensión se ha visto porque es una cuestión evidente y son habas contadas, por así decir, pero en todo lo demás no se ha visto, en el tema asistencial, la ayuda psicológica que se necesita, la ayuda social, la necesidad de interrelacionarse, no sé, creo que los mayores son ese grupo olvidado.

Carles Dolç: Es la franja de gent en este moment que necessita una reconversió del tractament de la societat cap a ells, el tema és essencial, el tema de les residències. Volia preguntarme si els ajuntaments en concret podrien fer algo més. L'ajuntament es la institució mes pròxima al ciutadà, me pareix pràcticament impossible que el govern central es faça càrrec d'aquests problemes si no hi ha una sòlida jurisdicció municipal que en aquests moments falla per una cuestió central, que es la falta de recursos. Estem discutint estos últimos dies sobre el presupost autonòmic, que es un problema greu principalmente per als valencians, pero és que no discutim el que es queda en l'estat, el que es queda en les autonomies i el que es quede en els ajuntaments. Els recursos municipals son essencials per a poder fer polítiques de proximitat, de estat del benestar, en definitiva, i aquí estén fallant clarísimament.

(II- 36:29) **Moderador:** La ciudad en el sistema de ciudades, ¿puede una ciudad no ser sin su zona metropolitana? Es decir, hasta que punto una ciudad existe por sí misma y existe sin tener en cuenta... es decir, ¿existen las ciudades aisladas?

Carles Fernández: pues es lo que se ha intentado en los últimos años, porque aquí incluso teníamos sistemas de gestión metropolitanos que el PP desmontó cuando llegó al poder, porque desequilibraban su balanza de poder en los municipios y ahora lo estamos intentando recuperar, con la ciudad metropolitana en el transporte y demás. Al final, la ciudad metropolitana no es una necesidad, es una obligación, porque, al final, necesitas por una parte maximizar tus recursos, ¿porqué es necesario que cada pueblo tenga su auditorio, su piscina cubierta cuando puedes compartir servicios? ¿es lógico que cada pueblecito licite su gestión de recogida de residuos o su sistema de bicis compartidas, que cuando llegues de un pueblo a otro, tengas que bajar y darte de alta en otro servicio de otro pueblo para poder continuar? Al final, yo creo que las ciudades tienen que trabajar con su área metropolitana y sobre todo en el sistema actual de la globalización en que las ciudades compiten entre sí, ya no compiten estados, sino

que compiten las ciudades entre sí, para traer talento, para atraer inversiones, entonces tú necesitas maximizar eso en tu área metropolitana, sobre todo cuando llega el punto en que te has prácticamente fusionado, no existe límite entre los pueblos de alrededor y la ciudad, entonces tanto maximización de recursos como un sistema global en el que vivimos es una obligación más que una necesidad.

(II- 38:38) **Moderador:** ¿Debería haber una ley, Andrés? Te lo has preguntado.

Andrés Boix: per acabar dos idees molt concretes. Una referida al que deia Reyes, jo no crec que sigan les persones majors el col·lectiu més oblidat. Les persones majors a Espanya tenen veu i tindre veu soluciona gran part del problema, els col·lectius que están pitjors són els que no tenen veu, no tenen veu, no els sentim, no escoltem, no veiem, no tenen capacitat de representació política i són els migrants, és increïble que encara passe esto ací, bé perquè encara que la tinguen reconeguda formalment, no la tenen materialment, perquè les seves situacions socioeconòmiques són d'allò més baix, són el col·lectiu que está pitjor, perquè no tenen capacitat de reacció i lluita, i a més, en part per culpa nostra, perquè no ens preocupem de donar-li i pasen coses que crec que no veiem. Pose un exemple: el dia del barri, als instituts de la contornada ens vam preocupar de preguntar, és un barri socioeconòmic alt, els instituts de secundària tenen de mitjana 20-25 alumnes i tenen 3, 4, 5 alumnes que no van regularment, això és inacceptable en una societat, i es generalitza, i passa perquè eixos col·lectius están desprotegits, que no són els xiquets, són exises famílies sobre les que es genera una dinàmica de desprotecció que afecta als xiquets i afecta a la família, això respecte d'aquest punt.

El respecte de l'altre punt, el de l'àrea metropolitana, el que ens fa falta no sé si és una llei o no ho és, el que ens fa falta és ser conscients d'eixa realitat metropolitana i creure'ns-la de veritat. Hi ha coses que jo veig i jo apel·le a copiar. Tant a França com a Alemanya, ens anem a models molt centralistes, model francès, o Alemanya que és molt descentralitzat, tenim exemples d'àrees metropolitanes. A Alemanya partir de unes dinàmiques que a cada Land decideix com se fan i cada ciutat ho ha pactat i ho van organitzar; a França tenen un sistema que funciona a nivell de país, a partir de unes dinàmiques semblants, i entrem en una cosa que molt clarament aquí a Espanya és inconcebible: decidir que si tu vols un àrea metropolitana has de donar més de responsabilitats i competències a l'àrea metropolitana per gestionar-les, no pot ser que tingues un àrea metropolitana que gestione la generalitat, perquè els incentius de coresponsabilitat són nuls, i si dones més responsabilitats has de, immediatament, garantir que eixes estructures i gestió singulars, els ciutadans han de tindre capacitat democràtica de triar els responsables, i de que hagi un sistema de responsabilitat. El que no pot tindre és el que estén fent a Espanya que són sistemes en el que ni cedeixen competències, ni cedeixen diners i sobre tot no hi ha un model clar de responsabilitat, van improvisant, també se gasten diners en polítiques locals i metropolitanes sense responsabilitat. Jo sí que penso que per ahí deuríem de tirar, de nou apel·le a les possibilitats que dona copiar.

Reyes Marzal: La pregunta un poc era el poder públic pren mesures i en el cas del absentisme escolar; la problemàtica que comporta, les famílies amb recursos limitats jo crec que és clar, altra cosa es que se solucione el problema, que és que és difícil i lleva moltes coses, però que el poder pren nota dels alumnes que no van i hi ha tota una xarxa del sistema educatiu per vore que es pot fer i perquè no axistixen eixos alumnes, i si necessiten menjador escolar o no, o si necessiten llibres o no, la xarxa de llibres... i jo crec que en el cas dels majors no hi ha una vigilància semblant. Crec que una de les coses bones, si es pot dir, de la pandèmia ha estat que ha posat blanc sobre negre la situació que estava ocorrint respecte de les persones majors, el desemparament total, la privatització en la gestió, la mala gestió, i també doncs les carències que es tenen, perquè avui en dia son una població molt envellida que ja casi la meitat dels anys que vivim ho som en qualitat de majors, si vius 80 o 90, pases 40 o 45 amb certes necessitats, amb major o menor dependència amb certes necessitats, amb 60 o 70 anys un pot estar molt bé, però segur que ja necessita ajuda, les tecnologies... els meus pares tenien un mòbil que sol servia per a trucar i penjar, en color verd i roig ben gran, perquè per a ells no era una cosa senzilla, coses tan evidents en un mon com el actual, a partir de ahí...

(III- 1:49) **Moderador:** bueno, para ir terminando con una pregunta que le voy a hacer a Carles y le daremos la vuelta, salvo que se proponga alguna más desde el público, numeroso y concentrado. La pregunta es ¿necesitamos una marca de ciudad? Esta idea ... en fin no voy a predisponer la respuesta. ¿Necesitamos una marca de ciudad? Y en qué sentido, en el caso de que sí.

Carles Dolç: Te vaig a confessar que es una pregunta que no me fet mai, la ciutat si té valors i son reconeguts ja està fet, ja està resolt eixe problema.

Moderador: la idea es comunicativamente, es decir, lo que yo veo o lo que se aprecia en unos años, otra cosa es que estemos de acuerdo o no, lo que comunicativamente, y no sé si Andrés o Carlos lo han planteado, es que existe una competencia entre ciudades y entre estados también, pero es verdad que son las ciudades las que se disputan ser capital cultural de no se qué, digamos atraer determinado congreso internacional que deja muchos millones teóricamente, supongo que será verdad, y que esa posición lleva a buscar una especie de imagen, que entiendo que no es solamente una imagen de una fotografía, sino una imagen en la que probablemente se incorporen un montón de cosas, entre las cuales existan determinados valores, a eso es a lo que voy. ¿Se debería a lo mejor renunciar a esa marca de ciudad? En el caso de... bueno llamémosle marca u otra cosa. ¿Que es lo que deberíamos, digamos, de promocionar?

Carles Dolç: el problema de la competència entre ciutats es un problema que ja fa 3 o 4 dècades que se esta parlant d'ell, sincerament a mi no m'agrada mai eixe tipo de problemàtica i no he entés mai perquè havia d'haver una competència entre ciutats entessa en el sentit agressiu, en el sentit de l'àmbit empresarial, és a dir, cada ciutat té uns valors i existeix una referència de cada ciutat, i ha de tindre una potencia

interior que és la base per a la seva projecció exterior; no és un problema de marca, és un problema de que tenim una societat punta, per exemple, en la universitat, en les bones universitats hi han unes estúpides guerres culturals que han paralytat el que la societat deuria d'otindre de les universitats. ¿A mi qué més em dona la marca que puga tindre, si no están resoltos eixos problemes que en altres ciutats sí que están resoltos? Per exemple, les universitats son escoltades per part dels poders públics, hi ha una desconexió de dècades de eixes dos realitats per exemple, i això es una fons de pèrdua ja pots posar la marca que vulgues, de pèrdua de capacitat de projecció exterior i de capacitat en definitiva de bona vida al interior dels ciutadans, una guerra interior com ha hagut algunes vegades en València, cultural per qüestions polítiques, que ens han fet mol de mal, és veritat que això últimament s'ha moderat molt i que estem millor, però m'interessen més eixe tipus de qüestions, que no un problema que és casi publicitari.

Carlos Fernández: yo creo que sí, que es necesario, porque como comentábamos antes, al final las ciudades acaban compitiendo por atraer el talento, atraer las inversiones, y al final lo que tú proyectas es un poco lo que buscas que genera tu ciudad. No es lo mismo vender la marca València como una ciudad de sol y playa, que al final solo atraerás inversiones y negocios que solo buscan camareros, buscan restauración, buscan hoteles, o vender que València es una ciudad en la que tienes una universidad muy potente, que exportas talento y que vengan empresas tecnológicas a invertir en otro tipo de empleo. Al final lo que proyectas al exterior es lo que atraes, es importante. Otra cosa es que lo que tú vendas, sea cierto, esa es otra historia. Pero por lo menos saber lo que es tu fuerte y enseñarlo al exterior para atraer ese tipo

Mesa Redonda:
Municipio, mercado y vecindario
Coord.: Fernando Flores

Lunes, 8 noviembre 2021
Fac. Dret Universitat de València

CARLES DOLÇ
REYES MARZAL
CARLOS FERNÁNDEZ
ANDRÉS BOIX

kultur

de cosas es, yo creo que es muy importante. Hasta ahora siempre hemos sido... el simbolito de la Comunidad Valenciana es una palmera con no sé qué, pues, si en lugar de eso, empezamos a focalizarnos en otro tipo de cosas que sabemos hacer, pues al final atraes otro tipo de cosas a tu ciudad.

Reyes Marzal: Doncs jo no tinc una posició clara, perquè a més de prendre-la me planteja més preguntes. I es per a qué voldrem la marca, per a vendre-mos fora, som un bon producte i en eixe sentit no em sembla mal que siguem una palmera, perquè es el logo de... realment vivim de sol i platja. Pensa que quant et diuen 3 coses, com tu deies, són veritat o no, no cal anar doncs fent carreres en uns bòlids que tenim unes infraestructures que no gastem per a res i també, jo qué sé, el país de las maravillas, per tant, antes de dir marca si, marca no, caldria dir per a qué volem la marca, perquè si diguerem per a qué, diríem per a això si o no, ahí apareixeria la divisòria. I després, tampoc em pareix a mi que siga una cosa tan estàtica. Les ciutats evolucionen i el més important és que tothom tinga el convenciment de formar-hi part, o siga, més que una marca diria que tenim una identitat i jo que crec que si. Jo quan dic que soc de Catarroja, ho dic perquè tinc una identitat catarrojina, quan parle de Catarroja o vaig per ahí i dic que soc de València sí que em trobe diferent, diferent segurament en ser una persona més oberta, més extrovertida, més integradora, no dic que tot siga bo, segurament també som ruidosos, sempre anem cridant, en fi, no sé si això és bo o es dolent. Però en la mesura en que sí que tenim una identitat com a ciutat, com a poble, no està de més, traduir-ho o transmetre-ho, també dir que som una ciutat acollidora, però també crec jo que el que vinga que sàpia el que som, qui vinga ha de saber que el nostre comerç tradicional és important, per tant la forma de vendre, la forma de atendre és la nostra i si vosté ve, doncs li acollirem, però intente integrar-se en la nostra realitat. No vulgam semblar-se a altres capitals, allò que deia la alcaldessa de Barcelona explicant les virtuts i comparant, també li feren una pregunta molt semblant : ¿i vostre respecte de Madrid com ho veia? I ella feia una comparació, un poc en el que deia Carlos, doncs la nostra es una ciutat que es pot anar a peu, que aposta per un tipus d'habitatge, i n'hi d'altres que aposten pel contrari, per això nosaltres som esta ciutat, els altres..., també el que deia Carles D, bueno pues tú pots ser una ciutat distinta i no cal que sigues antagònic o contraposat a un altra, molt bé els de Barcelona son aixina i els de Madrid aixana, i nosaltres d'una altra manera.

Per tant, fa falta una marca, bueno, pues fa falta, no sé. Fa anys més que la palmera era la taronja, pues ha hagut uns anys en qué la taronja era un referent, era la base econòmica realment del territori, ens ha anat bé o mal, pues jo crec que ens ha anat bé, ¿amb la palmera com ens ha anat?

Carles Dolç: La palmera és molt bonica, pero en estos moments que necessitem climatitzar els carrers, pendents del canvi climàtic, doncs és bonica, però no climatitza res.

Reyes Marzal: Pero en estos últimos temps s'ha arrancat tot tipus en pro de la palmera i el picudo les ha triturades.

Carles Dolç: Ens hem equivocat en això, la palmera no te capacitat de... quan més superfície de fulla tinga un arbre més CO2 recollirà. És que és un problema que em

pesa molt, sabem que ha hagut una època a València que ha vingut la Formula 1 i quin resultat han deixat? ningú, o siga, al contrari, tot pèrdues enormes, una zona nefasta, crec. En definitiva crec que lo que interessa es potencia bé, soluciona bé els teus problemes interiors que donaràs una bona imatge, és lo que és important.

(III- 11:57) **Moderador:** Si quereis, para terminar, y voluntariamente, si hay algo que en cualquiera de los temas que hemos visto de participación, ciudadanía o ... si hay alguna pregunta... Os parece que cerremos, con una pregunta de Fran que contesten o los tres o quien se sienta interpelado.

Fran Sanz: A mi me pasa un poco como a Carles con el tema de las ciudades compitiendo como actores internacionales, es decir, la ciudad se ha internacionalizado y entonces lo de que compiten... me parece que también se unen y también colaboran, es decir, hay redes de ciudades por el cambio climático, territorios socialmente responsables, hay redes de ciudades para cosas muy positivas a nivel internacional, porque los estados han dejado de tener unas funciones y las ciudades han ido cogiendo otras funciones y eso les da proyección internacional, por lo tanto compiten y colaboran. Yo creo que, si decimos las dos cosas, ese "compiten" suena menos al mercado, porque y ¿si yo quiero competir en bienestar social?, porque compito en eso, es una buena competencia, ¿no? Lo que quiero es que me parece que queda un poco, me encantaría oír lo que supone la globalización, lo local y lo global, con los estados con mucha menos presencia, con esa necesidad de identidad también, que tenemos los individuos ante la globalización e internacionalización y cómo las ciudades aparecen como actores internacionales, que claro, si tenemos un millón y medio de habitantes en el área metropolitana, tenemos más capacidad de competencia y más de colaboración. Mi pregunta sería: ¿Qué os parece ese cambio que ha habido de las ciudades como actores internacionales?

Carlos Fernández: Bueno, al final es cierto que la palabra "compiten" suena muy de la ley del más fuerte, que contábamos antes, pero competir no necesariamente tiene que ser algo violento o haya un ganador y un perdedor, simplemente es que al final esta globalización que comentábamos el capital también se ha globalizado, sea en forma de fondos de inversión, de multinacionales y demás, entonces, al final, la gente que invierte en tu ciudad ya no es tanto de tu propia ciudad o de tu país, son gente que vive en otros países, entonces al final esa competencia no se refiere a una lucha constante sino que, simplemente, el fondo va a ver dónde quiere invertir, en algo en concreto y ahí es donde entra la marca, ¿no? Van a ver las marcas que tienen las ciudades y si quiero invertir en tecnología, voy a ver qué ciudad tiene la mejor marca en este campo. Y me refería un poco a eso, esa es la "competencia" que tienen las ciudades a nivel global. Es cierto que luego entre ellas colaboran. Ahora vamos a montar un distrito tecno-innovador en Valencia en el que tú vas a potenciar aquello en lo que es bueno para atraer esa inversión, pero al final tú serás bueno en una cosa, Barcelona será buena en otra cosa, donde sea en otra, y al final creas una red de ciudades, enton-

ces sí que es cierto que esa dualidad de que compites por ciertas cosas, pero luego también quieres pedir colaboración.

Reyes Marzal: yo por darle un toque más académico a la contestación, ese es el contrapeso a las competencias del Estado, las ciudades por sí mismas no tienen competencias, pero, sin embargo, a través de esas fórmulas más flexibles pueden establecer relaciones con otras ciudades con las que comparten intereses, de tal forma que, efectivamente parece que sean las propias ciudades, la administración local, la que tenga ahí un peso más importante, que no lo puede tener, porque la distribución de competencias en nuestro Estado se lo impide. Es una fórmula de relación.

Moderador: Carles Dolç. para terminar; lo global y lo local.

Carles Dolç: A mi em pareix molt positiva la apostilla que acabes de fer, una cosa que s'ha repetit és que el futuro és de les ciutats. Jo crec que n'hi ha una certa realitat en això. Vist a Europa, no dic ja el planeta que seria més complicat, però vist Europa i en una Europa més recolzada en la realitat de les ciutats a l'hora de mirar pels problemes de la ciutadania, de fer benestar, de crear felicitat humana, en definitiva em pareix important perquè la ciutat és lo que està més pròxim a la ciutadania, l'Estat està lluny, sempre estarà lluny, una ciutat no tindrà mai un exèrcit, ja tenim el del Estat, però n'hi han coses que el centralisme, no solament el nostre, això és una realitat als estats europeus, funciona i lleva possibilitats a les ciutats que podien resoldre millor; sempre democràtics òbviament, no estem parlant de res abstracte, i crec que en eixe sentit existix, que el futur és de les ciutats i això es una bona... i això implica de fet certa competència, i no volem que totes les ciutats siguen iguals, és una cosa que es deu a l'arquitectura, si has de ser una ciutat avançada tens que tindre no sé quants gratacels en la teua ciutat, en el port ha de haber un gratacel si no no eres una ciutat, doncs perquè, el port nostre és el que és, i no entraria en la part econòmica, nosaltres volem ser el primer port al mediterrani, per a qué, ser el de la Comunitat Valenciana, ho podem discutir; però no entre...

Moderador: Bueno, lo que está claro es que la próxima mesa será sobre el puerto de Valencia, porque Carles ha dejado la pica puesta. Creo que ha sido suficiente, ¿no, Pepe?

Pepe Reig: Por supuesto, más que de sobra. Muchas gracias, gracias a los cuatro.

